

Dosarul nr. 3ra-866/20

Prima instanță: Judecătoria Cahul, sediul Central (jud: E.Bancov)

Instanța de apel: Curtea de Apel Cahul (jud: V. Movilă, N.Veleva, E. Dvurecenschii)

DECIZIE

28 octombrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Maria Ghervas
Victor Burduh
Iurie Bejenaru
Nina Vascan

examinând recursul depus de Maria Moldovanu,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Maria Moldovanu împotriva Inspectoratului General al Poliției de Frontieră al Ministerului Afacerilor Interne, terți Casa Națională de Asigurări Sociale și Ion Moldovanu cu privire la calcularea și achitarea indemnizației lunare pentru creșterea copilului și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 04 iunie 2020 a Curții de Apel Cahul, prin care a fost admis apelul declarat de Inspectoratul General al Poliției de Frontieră al Ministerului Afacerilor Interne

c o n s t a t ă:

La data de 01 august 2018, Maria Moldovanu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Afacerilor Interne, Inspectoratului General al Poliției de Frontieră cu privire la calcularea și achitarea indemnizației lunare pentru creșterea copilului și repararea prejudiciului moral (f.d.2-7, vol.1).

În motivarea acțiunii reclamanta Maria Moldovanu a menționat, că este căsătorită cu Ion Moldovanu din data de xxxxx, fapt confirmat prin certificatul de căsătorie cu nr. xxxxx, eliberat de Serviciul Stare Civilă Cahul.

A invocat că din căsătorie au un copil xxxxx.

Reclamanta Maria Moldovanu a indicat că soțul ei, Ion Moldovanu, este angajat în cadrul Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova, Inspectoratul General al Poliției de Frontieră din anul 2011, în funcția de subofițer superior cu grad de agent principal.

A specificat că la data de 19 iunie 2018, a expediat o scrisoare în adresa Inspectoratului General al Poliției de Frontieră, prin care a solicitat achitarea indemnizației

lunare pentru creșterea copilului până la vârsta de 3 ani, deoarece nu lucrează și se află la întreținerea soțului împreună cu copilul comun xxxxx.

Prin răspunsul nr.35/2-1-M-202/18 din 25 iulie 2018, i s-a refuzat achitarea indemnizației lunare pentru creșterea copilului până la vârsta de 3 ani, din lipsa temeiului legal.

Reclamanta a considerat ilegal refuzul Ministerului Afacerilor Interne, Inspectoratul General al Poliției de Frontieră.

Reclamanta Maria Moldovanu a solicitat recunoașterea ilegală a refuzului Ministerului Afacerilor Interne, Inspectoratul General al Poliției de Frontieră nr. 35/2-1-M-202/18 din data de 25 iulie 2018, la plata indemnizației lunare pentru creșterea copilului xxxxx obligarea Ministerului Afacerilor Interne al Inspectoratului General al Poliției de Frontieră să-i stabilească, calculeze și să-i achite indemnizația lunară pentru creșterea copilului xxxxx, până la vârsta de 3 ani și încasarea prejudiciului moral în sumă de 2000 de lei (f.d.2-7, vol.1).

Ulterior, în cadrul ședinței de judecată reclamanta Maria Moldovanu a depus cerere de concretizare a pretențiilor, prin care a solicitat recunoașterea în calitate de pârât a Inspectoratului General al Poliției de Frontieră al Ministerului Afacerilor Interne, terți Casa Națională de Asigurări Sociale și Ion Moldovanu, recunoașterea ilegală a refuzului Inspectoratului General al Poliției de Frontieră nr. 35/2-1-M-202/18 din data de 25 iulie 2018 la plata indemnizației lunare pentru creșterea copilului xxxxx, obligarea Inspectoratului General al Poliției de Frontieră să-i stabilească, să-i calculeze și să-i achite indemnizația lunară pentru creșterea copilului xxxxx, până la vârsta de 3 ani, pentru perioada de 13 luni, încasarea de la Inspectoratul General al Poliției de Frontieră a prejudiciului moral în sumă de 2000 de lei (f.d.112-114, vol.1).

În motivarea cererii de concretizare a pretențiilor a invocat că susține integral cererea de chemare în judecată și concretizează, că solicită recunoașterea în calitate de pârât a Inspectoratului General al Poliției de Frontieră și obligarea Inspectoratului General al Poliției de Frontieră să-i stabilească, să-i calculeze și să-i achite indemnizația lunară pentru creșterea copilului xxxxx până la vârsta de 3 ani, pentru perioada de 13 luni.

A specificat că își concretizează pretențiile în ceea ce privește stabilirea, calcularea și achitarea indemnizației lunare pentru creșterea copilului xxxxx până la vârsta de 3 ani, pentru perioada de 13 luni și nu pentru perioada de 3 ani, cum era menționat inițial, deoarece la data de 03 iulie 2019 a depus o cerere la Casa Teritorială de Asigurări Sociale Cahul, prin care a solicitat stoparea achitării în continuare a indemnizației lunare pentru creșterea copilului în mărime de 640 de lei, din motiv că la data de 28 iunie 2019 a obținut licența pentru desfășurarea profesiei de avocat, iar soțul său, Ion Moldovanu, a ieșit în concediu pentru îngrijirea copilului, fapt confirmat prin extrasul din ordinul din 09 iulie 2019 nr. 623/ps. Iar de către Casa Națională de Asigurări Sociale, Casa Teritorială de Asigurări Sociale Cahul, i-a fost aprobată cererea privind achitarea indemnizației lunare pentru creșterea copilului până la vârsta de 3 ani în mărime de 1959,70 de lei, fiind stabilită din data de 19 iulie 2019, până la data de 06 iunie 2021.

Reclamanta Maria Moldovanu a mai specificat că în situația admiterii și susținerii pretențiilor înaintate, își asumă responsabilitatea restituirii sumei recalculate a indemnizației lunare pentru creșterea copilului, achitată de Casa Națională de Asigurări Sociale, Casa Teritorială de Asigurări Sociale Cahul, pentru perioada de 12 luni.

Reclamanta Maria Moldovanu a solicitat admiterea integrală a cererii de chemare în judecată și a cererii de concretizare a pretențiilor.

Prin hotărârea din 20 noiembrie 2019 a Judecătoriei Cahul, sediul Central, acțiunea depusă de către Maria Moldovanu a fost admisă parțial. S-a declarat ilegal refuzul Inspectoratului General al Poliției de Frontieră al Ministerului Afacerilor Interne nr. 35/2-1-M-202/18 din 25 iulie 2018 privind calcularea și achitarea indemnizației lunare reclamantei Mariei Moldovanu pentru creșterea copilului xxxxx, până la vârsta de 3 ani. A fost obligat Inspectoratul General al Poliției de Frontieră al Ministerului Afacerilor Interne de a stabili, calcula și achita în cuantumul stabilit de lege, reclamantei Mariei Moldovanu indemnizația lunară pentru creșterea copilului xxxxx, până la vârsta de 3 ani, pentru perioada de până la 19 iulie 2019, la locul de muncă al soțului Ion Moldovanu, la întreținerea căruia se afla. În rest, acțiunea a fost respinsă ca fiind neântemeiată (f.d.242-252, vol.1).

Pentru a decide astfel instanța de fond a constatat că pretențiile reclamantei Mariei Moldovanu privind stabilirea, calcularea și achitarea indemnizației de maternitate la locul de serviciu a soțului său se încadrează în prevederile art. 124 alineatele (1) și (2) Codul muncii (în vigoare până la 01 ianuarie 2019), potrivit căruia, femeilor salariate și ucenicilor, precum și soțiilor aflate la întreținerea salariaților, li se acordă un concediu de maternitate ce include concediul prenatal cu o durată de 70 de zile calendaristice (în cazul sarcinilor cu 3 și mai mulți feți – 112 zile calendaristice) și concediul postnatal cu o durată de 56 de zile calendaristice (în cazul nașterilor complicate sau nașterii a doi sau mai mulți copii – 70 de zile calendaristice), plătitându-li-se pentru această perioadă indemnizații în modul prevăzut la art.123 alin.(2). În baza unei cereri scrise, persoanelor indicate la alin.(1), după expirarea concediului de maternitate, li se acordă un concediu parțial plătit pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani. Indemnizația pentru acest concediu se plătește din bugetul asigurărilor sociale de stat.

Prima instanță a relatat, că modul de stabilire, calculare și achitare a unei astfel de indemnizații este reglementat de Legea privind indemnizațiile pentru incapacitatea temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale nr. 289-XV din 22 iulie 2004 și Regulamentul cu privire la condițiile de stabilire, modul de calcul și de plată a indemnizațiilor pentru incapacitatea temporară de muncă și altor prestații de asigurări sociale, aprobat prin Hotărârea Guvernului al Republicii Moldova nr. 108 din 03 februarie 2005.

Instanța a făcut trimitere la prevederile articolelor 7 alin. (8) și 16 alin. (1) din Legea nr.289-XV din 22 iulie 2004, privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale, pct. 6 din Regulamentul cu privire la condițiile de stabilire, modul de calcul și de plată a indemnizațiilor pentru incapacitatea temporară de muncă și altor prestații de asigurări sociale, aprobat prin Hotărârea Guvernului al Republicii Moldova nr.108 din 03 februarie 2005 (în vigoare la momentul depunerii acțiunii), art. 1 din Legea nr.489 din 08 iulie 1999 privind sistemul public de asigurări sociale și art. 40 alineatele (6)-(8) din Legea nr. 288 din 16 decembrie 2016, privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne.

Prima instanță a concluzionat, că normele de drept menționate expres stipulează dreptul soției aflate la întreținerea soțului funcționar public cu statut special, de a beneficia de indemnizația pentru creșterea copilului până la împlinirea vârstei de 3 ani, la locul de muncă al soțului. Iar, stabilirea, calcularea și achitarea acesteia se plătește la locul de muncă al funcționarului public cu statut special, din bugetul de stat.

Prin decizia din 04 iunie 2020 a Curții de Apel Cahul, a fost admis apelul declarat de Inspectoratul General al Poliției de Frontieră al Ministerului Afacerilor Interne. S-a casat

integral hotărîrea din 20 noiembrie 2019 a Judecătoriei Cahul, sediul Central și s-a emis o nouă decizie, prin care s-a respins ca fiind neîntemeiată acțiunea depusă de reclamanta Maria Moldovanu (f.d.69-85, vol.2).

Instanța de apel și-a motivat decizia prin faptul, că la caz, în baza cererii depuse la data de 18 iunie 2018, de acordare a indemnizației unice la nașterea copilului, Casa Teritorială de Asigurări Sociale Cahul i-a stabilit Mariei Moldovanu indemnizația unică la nașterea copilului xxxxx, în cuantum de 5645 de lei.

Astfel, la data nașterii copilului, intimata Maria Moldovanu deținea statutul de persoană neasigurată, deoarece nu era încadrată în câmpul muncii și depunând declarație pe propria răspundere în acest sens, i-a fost stabilită indemnizația lunară pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 2 ani, în sumă de 540 de lei.

Instanța de apel a invocat, că la data de 19 iunie 2018, a doua zi după adresarea cu cerere către Casa Teritorială de Asigurări Sociale Cahul pentru a-i stabili indemnizația unică la nașterea copilului ca persoană neasigurată, Maria Moldovanu s-a adresat și către Inspectoratul General al Poliției de Frontieră al Ministerului Afacerilor Interne pentru a i se calcula și achita indemnizația lunară pentru creșterea copilului până la vârsta de 3 ani, conform venitului soțului asigurat Ion Moldovanu (f.d.14-15, vol.1).

A constatat, că ulterior, la 03 iulie 2019, Maria Moldovanu s-a adresat cu cerere privind stoparea achitării indemnizației lunare pentru creșterea copilului xxxxx, începând cu data de 03 iulie 2019 și stabilirea indemnizației lunare pe numele lui Ion Moldovanu. Iar, la data de 03 iulie 2019, la cererea reclamantei, Casa Teritorială de Asigurări Sociale Cahul a emis decizia nr.2019/09/1/30158 de suspendare a plății, indemnizației unice stabilite pe numele Mariei Moldovanu și la cererea soțului Ion Moldovanu din 19 iulie 2019, a fost stabilită indemnizația lunară pentru creșterea copilului până la vârsta de 3 ani ca persoană asigurată, începând cu data de 19 iulie 2019 (f.d.104-108, vol.1).

Astfel, instanța de apel a reținut, că Inspectoratul General al Poliției de Frontieră al Ministerului Afacerilor Interne prin răspunsul din 25 iulie 2018 corect a respins cererea Mariei Moldovanu de calculare și achitare a indemnizației lunare pentru creșterea copilului până la vârsta de 3 ani, conform venitului soțului asigurat Ion Moldovanu (f.d.16, vol.1).

A concretizat, că la emiterea hotărîrii instanța de fond nu a ținut cont de Legea nr. 289-XV din 22 iulie 2004, privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale, care prevede că pentru unul și același copil se stabilește o singură indemnizație, însă Maria Moldovanu a solicitat să-i fie achitată indemnizația ca persoană neasigurată, iar concomitent și ca soție aflată la întreținerea soțului.

Instanța de apel a notat că deși Maria Moldovanu deținea dreptul de a primi indemnizație ca soție aflată la întreținerea soțului, aceasta urma să aleagă, la depunerea cererii, fie stabilirea indemnizației ca persoană neasigurată, fie ca persoană aflată la întreținerea soțului, dar nicidecum ambele tipuri de indemnizație în același moment.

A specificat că instanța de fond eronat a conchis necesitatea admiterii parțiale a acțiunii reclamantei Mariei Moldovanu, declarând greșit ilegal refuzul Inspectoratului General al Poliției de Frontieră al Ministerului Afacerilor Interne nr. 35/2-1-M-202/18 din 25 iulie 2018 privind calcularea și achitarea indemnizației lunare reclamantei Mariei Moldovanu pentru creșterea copilului xxxxx până la vârsta de 3 ani.

De asemenea, instanța de apel a relatat, că incorect a fost obligat Inspectoratul General al Poliției de Frontieră al Ministerului Afacerilor Interne de a stabili, calcula și achita în cuantum stabilit de lege reclamantei Mariei Moldovanu indemnizația lunară pentru creșterea copilului la locul de muncă al soțului Ion Moldovanu, la întreținerea căruia se afla.

Astfel, a menționat, că prima instanță a omis faptul, că până la depunerea cererii prealabile, la data de 19 iunie 2018 către Inspectoratul General al Poliției de Frontieră al Ministerului Afacerilor Interne, Mariei Moldovanu la data de 18 iunie 2018, deja i-a fost stabilită indemnizația lunară pentru creșterea copilului, ca persoană neasigurată (f.d.98-103, vol.1).

Mai mult, instanța de apel a constatat că intimata Maria Moldovanu abia la data de 03 iulie 2019, s-a adresat cu cerere privind stoparea achitării indemnizației lunare pentru creșterea copilului și stabilirea indemnizației lunare pe numele lui Ion Moldovanu. Iar, la data de 03 iulie 2019, la cererea intimitei, Casa Teritorială de Asigurări Sociale Cahul a emis decizia nr.2019/09/1/30158 de suspendare a plății, indemnizației unice stabilite pe numele Mariei Moldovanu și la cererea soțului Ion Moldovanu din 19 iulie 2019, a fost stabilită indemnizația lunară pentru creșterea copilului până la vârsta de 3 ani, ca persoană asigurată, începând cu data de 19 iulie 2019 (f.d.104-108, vol.1).

A invocat că până la depunerea cererii privind stoparea achitării indemnizației lunare pentru creșterea copilului și stabilirea indemnizației lunare pe numele lui Ion Moldovanu, Maria Moldovanu a primit lunar câte 540 lei (f.d.42, vol.1). Astfel, toate acestea denotă faptul că intimata neîntemeiat a solicitat anularea răspunsului Inspectoratului General al Poliției de Frontieră al Ministerului Afacerilor Interne, deoarece aceasta la momentul depunerii cererii prealabile deja se folosea de dreptul de a solicita indemnizația lunară pentru creșterea copilului, ca persoană neasigurată. Iar, instanța de fond nu a ținut cont de faptul, că reclamanta deja primea indemnizație, însă a solicitat să i se acorde indemnizație pentru creșterea copilului și ca persoană ce se află la întreținerea soțului.

La data de 08 iulie 2020, Maria Moldovanu a depus recurs împotriva deciziei din 04 iunie 2020 a Curții de Apel Cahul, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanței de apel, cu menținerea hotărârii din 20 noiembrie 2019 a Judecătoriei Cahul, sediul Central (f.d.91-96, vol.2).

În motivarea recursului a indicat, că decizia instanței de apel este neîntemeiată, deoarece instanța nu a analizat multilateral actele normative și legislația în vigoare care reglementează acest litigiu.

A considerat soluția instanței de apel ca fiind eronată or, instanța a făcut trimitere la prevederile legale ce reglementează situația unei persoane neasigurate, fără a trata de fapt situația soției aflate la întreținerea soțului asigurat, care este o noțiune separată și care urmează a fi tratată diferit decât situația persoanei neasigurate.

Făcînd trimitere la prevederile art.6 alin.(7) din Legea nr.289-XV din 22 iulie 2004, privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale și art.40 alin.(6) din Legea nr. 288 din 16 decembrie 2016, privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, recurenta Maria Moldovanu a afirmat că prevederile legale stipulează expres dreptul soției aflate la întreținerea soțului, care este funcționar public cu statut special de a beneficia de indemnizația pentru creșterea copilului pînă la împlinirea vârstei de 3 ani, la locul de muncă al soțului, iar stabilirea, calcularea și achitarea acesteia se plătește la locul de muncă al funcționarului public cu statut special, din bugetul de stat.

Recurenta Maria Moldovanu a notat că este neîntemeiat refuzul nr. 35/2-1-M-202/18 din 25 iulie 2018 al Inspectoratului General al Poliției de Frontieră privind achitarea indemnizației solicitate pentru îngrijirea copilului, deoarece acesta nu este argumentat, fiind invocat ca motiv de refuz lipsa temeiului legal, desi urma să se expună clar asupra faptului și motivului de drept, pentru care s-a respins solicitarea.

Recurenta Maria Moldovanu a menționat că s-a adresat către Casa Teritorială de Asigurări Sociale Cahul cu o cerere privind achitarea indemnizației lunare pentru creșterea copilului pînă la vîrsta de 3 ani, ca persoană neasigurată, însă reprezentanții acesteia, precum și cei de la Inspectoratul General al Poliției de Frontieră i-au comunicat, că desi Inspectoratul General al Poliției de Frontieră ar trebui potrivit legii să-i achite indemnizația în cauză, acesta se obligă să achite indemnizația solicitată doar dacă instanța de judecată va emite o hotărâre în favoarea sa.

Prin urmare, recurenta Maria Moldovanu a remarcat că Inspectoratul General al Poliției de Frontieră neîntemeiat refuză achitarea indemnizației lunare pentru creșterea copilului pînă la vîrsta de 3 ani, așa cum inițial a fost recunoscută ca soție aflată la întreținerea soțului asigurat, indemnizația de maternitate fiind calculată în baza salariului soțului Ion Moldovanu și nu ca persoană neasigurată, fiind impuse aceleași condiții ca și pentru indemnizația lunară pentru creșterea copilului pînă la vîrsta de 3 ani.

La data de 07 august 2020, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimaților copia recursului depus de recurenta Maria Moldovanu împotriva deciziei din 04 iunie 2020 a Curții de Apel Cahul (f.d. 103, vol.2).

Prin referința depusă la 19 august 2020, Inspectoratul General al Poliției de Frontieră a solicitat respingerea recursului, ca inadmisibil (f.d.107-110, vol.2).

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) Cod administrativ, prezentul cod a intrat în vigoare la 01 aprilie 2019.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) Cod administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate pînă la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor 6 examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale. Respectiv, procedura de contencios administrativ dedusă judecătii în prezenta speță urmează a fi judecată prin prisma dispozițiilor Codului administrativ al Republicii Moldova, aprobat prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018, pe când în partea materială urmează a fi aplicate prevederile legale în vigoare la momentul emiterii actului administrativ, și anume, a Legii contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000 (abrogată la 1 aprilie 2019).

În conformitate cu art. 244 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Iar, conform art. 245 din același cod, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține că decizia motivată din 04 iunie 2020 a Curții de Apel Cahul a fost expediată recurentei la 13 iunie 2020 (f.d.87), însă date privind recepționarea de către recurenta Maria Moldovanu a deciziei din 04 iunie 2020 a Curții de Apel Cahul, la materialele cauzei nu se atestă.

În aceste circumstanțe recursul depus de Maria Moldovanu la 08 iulie 2020, se consideră a fi depus în termen.

Prin încheierea din 07 octombrie 2020, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ a numit recursul depus de Maria Moldovanu pentru examinare în complet de 5 judecători.

În conformitate cu art. 247 din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează și soluționează recursul fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, Curtea Supremă de Justiție poate decide citarea participanților la proces.

În speță, Colegiul nu a considerat oportun de a cita participanții la proces pentru a se pronunța cu privire la problemele invocate în recurs, deoarece criticele recurente Mariei Moldovanu, au fost expuse cu suficientă claritate.

Examinând și analizând argumentele invocate în cererea de recurs în raport cu materialele dosarului și prevederile legale, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de Maria Moldovanu urmează a fi admis, cu casarea deciziei din 04 iunie 2020 a Curții de Apel Cahul și menținerea hotărârii din 20 noiembrie 2019 a Judecătoriei Cahul, sediul Central, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu prevederile art. 248 alin. (1) lit c) din Codul administrativ, examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție adoptă una dintre următoarele decizii: casează integral decizia instanței de apel și emite o nouă decizie.

Totodată, conform art.194 alin. (2) din Codul administrativ, în procedura de examinare a cererilor de recurs, hotărârile și deciziile contestate se examinează din oficiu în privința existenței greșelilor procedurale și aplicării corecte a dreptului material.

La caz, instanța de recurs menționează că, materialele cauzei denotă cu certitudine, că la data de 19 iunie 2018, recurenta Maria Moldovanu a expediat o scrisoare în adresa Inspectoratului General al Poliției de Frontieră, prin care a solicitat achitarea indemnizației lunare pentru creșterea copilului până la vârsta de 3 ani, deoarece nu lucrează și se află la întreținerea soțului împreună cu copilul comun Carina Moldovanu.

Prin răspunsul nr. 35/2-I-M-202/18 din 25 iulie 2018 al Inspectoratului General al Poliției de Frontieră, reclamantei Mariei Moldovanu i s-a refuzat achitarea indemnizației lunare pentru creșterea copilului până la vârsta de 3 ani, din lipsa temeiului legal (f.d. 16 vol.1).

Colegiul reține, că art. 49 alineatele (1) și (2) din Constituția Republicii Moldova prevede, că statul facilitează, prin măsuri economice și prin alte măsuri, formarea familiei și îndeplinirea obligațiilor ce îi revin. Statul ocrotește maternitatea, copiii și tinerii, stimulând dezvoltarea instituțiilor necesare.

Art. 2 din Legea nr. 489-XIV din 08 iulie 1999 privind sistemul public de asigurări sociale prevede că dreptul la asigurări sociale este garantat de stat și se exercită, în condițiile legii, prin sistemul public de asigurări sociale.

La caz, pretențiile reclamantei Mariei Moldovanu privind stabilirea, calcularea și achitarea indemnizației de maternitate la locul de serviciu al soțului său, Ion Moldovanu, se încadrează în prevederile art. 124 alineatele (1) și (2) din Codul muncii (în vigoare până la 01 ianuarie 2019), potrivit căruia, femeilor salariate și ucenicilor, precum și soțiilor aflate la întreținerea salariaților, li se acordă un concediu de maternitate ce include concediul prenatal cu o durată de 70 de zile calendaristice (în cazul sarcinilor cu 3 și mai mulți feți – 112 zile calendaristice) și concediul postnatal cu o durată de 56 de zile calendaristice (în cazul nașterilor complicate sau nașterii a doi sau mai mulți copii – 70 de zile calendaristice), plătindu-li-se pentru această perioadă indemnizații în modul prevăzut la art.123 alin.(2). În baza unei cereri scrise, persoanelor indicate la alin.(1), după expirarea concediului de

maternitate, li se acordă un concediu parțial plătit pentru îngrijirea copilului pînă la vârsta de 3 ani. Indemnizația pentru acest concediu se plătește din bugetul asigurărilor sociale de stat.

Iar, modul de stabilire, calculare și achitare a astfel de indemnizații este reglementat de Legea privind indemnizațiile pentru incapacitatea temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale nr. 289-XV din 22 iulie 2004 și Regulamentul cu privire la condițiile de stabilire, modul de calcul și de plată a indemnizațiilor pentru incapacitatea temporară de muncă și altor prestații de asigurări sociale, aprobat prin Hotărârea Guvernului al Republicii Moldova nr. 108 din 03 februarie 2005.

Potrivit prevederilor art. 7 alin. (8) al Legii nr. 289-XV din 22 iulie 2004, baza de calcul a indemnizației de maternitate acordate soției aflate la întreținerea soțului asigurat, o constituie venitul mediu lunar asigurat al soțului, determinat în condițiile prezentului articol.

Conform art. 16 alin. (1) aceeași Lege, asiguratele, soțiile aflate la întreținerea soților asigurați și șomerele, care s-au aflat la evidență în instituțiile medico-sanitare din Republica Moldova și care au dreptul la concediu de maternitate, ce include concediul prenatal și concediul postnatal, beneficiază de indemnizație de maternitate.

Punctul 6 din Regulamentul cu privire la condițiile de stabilire, modul de calcul și de plată a indemnizațiilor pentru incapacitatea temporară de muncă și altor prestații de asigurări sociale, aprobat prin Hotărârea Guvernului al Republicii Moldova nr. 108 din 03 februarie 2005 (în vigoare la momentul depunerii acțiunii) statuează că, stabilirea, calcularea și plata indemnizațiilor se efectuează de către unitatea economică în care își desfășoară activitatea de bază angajatul (unde se păstrează carnetul de muncă) prin contract individual de muncă. Iar, pct. 21 din același Regulament prevede, că indemnizația de maternitate (sarcină și lăuzie) se stabilește asiguratelor, soțiilor aflate la întreținerea soților asigurați și șomerilor, care au dreptul la concediu de maternitate, ce include concediul prenatal și concediul postnatal.

Articolul 1 din Legea nr. 489 din 08 iulie 1999 privind sistemul public de asigurări sociale, definește indemnizația pentru creșterea copilului pînă la împlinirea vârstei de 3 ani, ca o formă de sprijin bănesc, ce se stabilește și se acordă prin sistemul public de asigurări sociale persoanei asigurate, pentru creșterea copilului.

Totodată, art. 40 alineatele (6)-(8) din Legea nr. 288 din 16 decembrie 2016 privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne (în vigoare din 25 mai 2017 pînă la 01 ianuarie 2019), prevede că concediul de maternitate și concediul parțial plătit pentru îngrijirea copilului pînă la vârsta de 3 ani, inclusiv al soției funcționarului public cu statut special, aflată la întreținerea acestuia, concediul pentru îngrijirea copilului bolnav în vîrstă de pînă la 10 ani și concediul pentru îngrijirea copilului în vîrstă de pînă la 18 ani, care suferă de o maladie oncologică sau are o dizabilitate pentru afecțiuni intercurrente se acordă funcționarilor publici cu statut special conform dispozițiilor generale. Baza de calcul și cuantumul indemnizațiilor acordate pentru concediile prevăzute la alin.(6) se stabilesc în modul prevăzut de Legea nr.289-XV din 22 iulie 2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale, în mod similar cu ale persoanelor asigurate. Indemnizațiile acordate pentru concediile prevăzute la alineatele (5) și (6) se plătesc la locul de muncă a funcționarului public cu statut special, din bugetul de stat.

Sub imperiul prevederilor citate supra, instanța de recurs învederează, că acestea expres stipulează dreptul soției aflate la întreținerea soțului funcționar public cu statut special, de a beneficia de indemnizația pentru creșterea copilului pînă la împlinirea vârstei

de 3 ani, la locul de muncă al soțului. Iar, stabilirea, calcularea și achitarea acesteia se plătește la locul de muncă al funcționarului public cu statut special, din bugetul de stat.

Așadar, ținând cont de circumstanțele relatate cât și de prevederile legale citate supra, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție decelează că prima instanță corect a ajuns la concluzia de a admite parțial acțiunea reclamantei Mariei Moldovanu împotriva Inspectoratului General al Poliției de Frontieră al Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova, persoane terțe Casa Națională de Asigurări Sociale și Ion Moldovanu, privind calcularea și achitarea indemnizației lunare pentru creșterea copilului până la vârsta de 3 ani, declarând ilegal refuzul Inspectoratului General al Poliției de Frontieră al Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova nr. 35/2-1-M-202/18 din 25 iulie 2018, privind calcularea și achitarea indemnizației lunare reclamantei Mariei Moldovanu pentru creșterea copilului xxxxx, până la vârsta de 3 ani.

Suplimentar, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată, că luând în considerație faptul, că din 19 iulie 2019, soțul reclamantei, Ion Moldovanu, se află în concediu parțial plătit pentru îngrijirea copilului, prima instanță întemeiat a obligat Inspectoratul General al Poliției de Frontieră al Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova de a stabili, calcula și achita în cuantumul stabilit de lege, reclamantei Mariei Moldovanu indemnizația lunară pentru creșterea copilului xxxxx până la vârsta de 3 ani, pentru perioada de până la 19 iulie 2019, la locul de muncă al soțului Ion Moldovanu, la întreținerea căruia se afla.

Ce ține de faptul, că pînă la depunerea cererii prealabile la data de 19 iunie 2018 către Inspectoratul General al Poliției de Frontieră al Ministerului Afacerilor Interne, la data de 18 iunie 2018, recurente Mariei Moldovanu deja i-a fost stabilită indemnizația lunară pentru creșterea copilului, ca persoană neasigurată, însă recurenta nu a restituit suma recalculată a indemnizației lunare, achitată de către Casa Teritorială de Asigurări Sociale Cahul pentru creșterea copilului, însăși recurenta în cererea de recurs a menționat, că și-a asumat obligația atît în cadrul instanței de fond, cît și în cadrul instanței de apel, de a restitui suma indemnizației lunare, achitată de către Casa Teritorială de Asigurări Sociale Cahul, pentru creșterea copilului (f.d.95).

Acest fapt este confirmat și prin recipisa anexată la materialele cauzei, din care rezultă, că recurenta Maria Moldovanu își asumă obligația să restituie suma recalculată a indemnizației lunare, achitată de către Casa Teritorială de Asigurări Sociale Cahul, pentru creșterea copilului xxxxx, pentru a exclude achitarea dublă a indemnizației lunare pentru îngrijirea aceluiași copil (f.d.97).

Cu referire la repararea prejudiciului moral solicitat de către Maria Moldovanu, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că prima instanță corect a respins aceasta pretenție, deoarece constatarea încălcării dreptului subiectiv al recurente Mariei Moldovanu de către autoritatea emitentă, la caz, a Inspectoratului General al Poliției de Frontieră al Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova constituie în sine o satisfacție echitabilă.

În conexiunea celor expuse supra, se constată că instanța de apel nu a calificat corect, din punct de vedere juridic, probele anexate la materialele dosarului, ce a dus la emiterea unei soluții greșite, pe când instanța de fond în mod legal și temeinic a admis parțial acțiunea depusă de Maria Moldovanu.

Astfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că hotărârea primei instanțe a fost adoptată în limitele competenței, reieșind din temeiurile și obiectul acțiunii, iar în rezultat corect a admis parțial acțiunea depusă de Maria Moldovanu.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de Maria Moldovanu este întemeiat, urmând a fi admis, cu casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii instanței de fond.

În conformitate cu art. 258 alin.(3), art.248 alin. (1) lit. c) din Codul administrativ, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul depus de către Maria Moldovanu.

Se casează integral decizia din 04 iunie 2020 a Curții de Apel Cahul și se menține hotărârea din 20 noiembrie 2019 a Judecătoriei Cahul, sediul Central, în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Maria Moldovanu împotriva Inspectoratului General al Poliției de Frontieră al Ministerului Afacerilor Interne, terți Casa Națională de Asigurări Sociale și Ion Moldovanu cu privire la calcularea și achitarea indemnizației lunare pentru creșterea copilului și repararea prejudiciului moral.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Maria Ghervas

Victor Burduh

Iurie Bejenaru

Nina Vascan